

การพัฒนาห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

THE DEVELOPMENT OF A SAFE CLASSROOM USING BUDDHISM AS THE BASE
OF AN ELEMENTARY SCHOOL IN WANG NOI DISTRICT, PHRA NAKHON SI
AYUTTHAYA PROVINCE

¹พระสุรชัย สุรชัย PhraSurachai Surachayo ²บุญเชิด ชำนิศาสตร์ Booncherd Chumnisart
³วารี โสภิตี Watee Sektia ⁴ณัฏฐา อมราภรณ์ Natcha Amaraporn
⁵อรุณรัตน์ วิไลรัตนกุล Aroonrad Wilairatdanakun
^{1, 2, 3, 4, 5}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: surachaihongtrakool@gmail.com

Article Received: August 19, 2026. Revised: September 27, 2026. Accepted: September 30, 2026.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา 2) เพื่อพัฒนาห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา และ 3) เพื่อประเมินห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยใช้แบบสอบถามผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2568 จำนวน 426 คน การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 คน และการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน การวิจัยเชิงปฏิบัติการ รวมทั้งสิ้น 25 รูป/คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2) การพัฒนาห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 3 มิติหลัก ได้แก่ (1) ด้านความปลอดภัยทางร่างกาย บูรณาการหลักเมตตาภาวกรรมเพื่อป้องกันการบาดเจ็บและการบาดเจ็บ โดยมุ่งเน้นหลักอหิงสาและการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ควบคู่กับการประยุกต์ใช้หลักศีลสามัญญาในการกำหนดกติกาความปลอดภัยร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสติและสามารถควบคุมตนเองได้ตามบริบทของห้องเรียน นอกจากนี้ยังใช้หลักสัจธรรมเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกรับผิดชอบในการดูแลรักษา และใช้ทรัพยากรส่วนรวมอย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์ (2) ด้านความปลอดภัยทางจิตใจและอารมณ์ ประยุกต์ใช้หลักเมตตาภาวกรรมเพื่อส่งเสริมการสื่อสารเชิงบวก การใช้วาจาสุภาพ และลดพฤติกรรมการประทุษร้ายทางคำพูด ผสานกับหลักเมตตาภาวกรรมที่มุ่งเน้นการคิดเชิงบวก การบริหารจัดการอารมณ์ และการแสดงมุทิตาจิตเพื่อลดความขัดแย้ง ตลอดจนการแสดงออกทางกายภาพ (เมตตาภาวกรรม) ที่เป็นมิตรปราศจากพฤติกรรมคุกคามหรือการแสดงออกที่ส่งผลกระทบเชิงลบต่อสภาพจิตใจของผู้อื่น (3) ด้านความปลอดภัยทางสังคม อาศัยหลักศีลสามัญญาเพื่อสร้างพื้นฐานความเคารพในสิทธิส่วนบุคคลและการอยู่ร่วมกัน

ภายใต้กฎระเบียบที่เสมอภาค การใช้หลักทฤษฎีสัมมัญญาในการสร้างทัศนคติและเป้าหมายร่วมกันผ่านกระบวนการสนทนาอย่างมีเหตุผล ปราศจากอคติส่วนตน รวมถึงการใช้หลักสาธารณโภคีเพื่อส่งเสริมความสามัคคี การแบ่งปันพื้นที่และทรัพยากรอย่างเป็นธรรม และสนับสนุนกระบวนการทำงานเป็นทีมอย่างมีส่วนร่วมและเท่าเทียม และ 3) ผลการประเมินห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ห้องเรียนปลอดภัย, พระพุทธศาสนา, โรงเรียนประถมศึกษา

Abstract

This research article aims to: 1) study Buddhist-based safe classrooms in primary schools; 2) develop a Buddhist-based safe classroom model for primary schools; and 3) evaluate Buddhist-based safe classrooms in primary schools in Wang Noi District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. This study employed a mixed-methods research design. Data were collected using questionnaires from 426 administrators and teachers serving in the 2025 academic year, interviews with 15 key informants, and focus group discussions with 10 experts. The action research 25 participants in total. Data were analyzed using basic statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation, alongside content analysis.

The research results revealed that: 1) The overall opinions on Buddhist-based safe classrooms in primary schools in Wang Noi District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, was at a high level. 2) The development of Buddhist-based safe classrooms in primary schools in Wang Noi District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, consists of three main dimensions: (1) Physical Safety Dimension: Integrating the principle of *Mettā-kāyakamma* (bodily action with loving-kindness) to prevent injuries and harm, focusing on *Ahiṃsā* (non-violence) and mutual assistance. This is coupled with the application of *Sīla-sāmaññatā* (equality in moral discipline) to establish shared safety rules, enabling students to develop mindfulness and self-control within the classroom context. Additionally, *Sādhāraṇa-bhogitā* (sharing with others) is used to cultivate a sense of responsibility in maintaining and utilizing common resources safely and constructively. (2) Psychological and Emotional Safety Dimension: Applying *Mettā-vacīkamma* (verbal action with loving-kindness) to promote positive communication, polite speech, and the reduction of verbal abuse. This is combined with *Mettā-manokamma* (mental action with loving-kindness), focusing on positive thinking, emotional management, and expressing *Muditā* (sympathetic joy) to reduce conflicts, as well as friendly physical expressions (*Mettā-kāyakamma*) that are free from threatening behavior or actions that negatively impact others' mental well-being. (3) Social Safety Dimension: Utilizing *Sīla-sāmaññatā* to build a foundation of respect for personal rights and coexistence under equitable rules. *Diṭṭhi-sāmaññatā* (equality in views) is applied to foster shared attitudes and goals through rational dialogue free from personal bias. Furthermore, *Sādhāraṇa-bhogitā* is implemented to promote unity, equitable sharing of space and resources, and inclusive, equal teamwork processes.

3) The overall evaluation results of the Buddhist-based safe classrooms in primary schools in Wang Noi District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, were at a high level.

Keywords: Safe Classroom, Buddhism, Elementary School

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคมในยุคปัจจุบันทำให้เกิดการตื่นตัวและสนใจ ในการค้นหาข้อมูล ข่าวสารเพื่อพัฒนาตนเองและครอบครัว ทุกคนมีสิทธิเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย ได้อย่างเสรีทำให้เกิด การพัฒนาเองอย่างไม่หยุดยั้ง การแสดงออกด้านสิทธิเสรีภาพเป็นอิสระมากขึ้น โดยเฉพาะนักเรียนในสถานศึกษาให้ความสำคัญเรื่องสิทธิและเสรีภาพของตนเอง นักเรียนมีความสนใจ ในการหาข้อมูล ค้นคว้าด้วยตนเอง ผ่านสื่อโซเชียลมีเดียที่หลากหลาย กล้าแสดงออก แสดงออก ผ่านพฤติกรรม การสื่อสารออนไลน์ หรือ รวมไปถึงการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ในกลุ่มวัยของตนเอง เพื่อที่จะให้ผู้ที่มีมองแนวคิดเห็นต่างได้รับรู้ และแก้ไข ในสิ่งที่เรากำลังเจอ การแสดงออกซึ่งความเห็นต่างที่อยู่ บนพื้นฐานค่านิยมไทยอาจจะทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้น ระหว่างผู้ที่มีความเห็นต่างกัน อาจนำไปสู่ความรุนแรง การเผชิญหน้า ทำให้เกิดความแตกแยกและเข้าใจผิด ลูกหลานเป็นปัญหาใหญ่พร้อมทั้งส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของนักเรียนในโรงเรียนซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งที่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องคอยระมัดระวังป้องกันและสนับสนุนให้นักเรียนมีความปลอดภัย สูงสุด โรงเรียนมีหน้าที่กำกับดูแลครู และบุคลากรทางการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควบคู่กับการดูแลและรักษาความปลอดภัยให้กับนักเรียนเป็นเยาวชนที่ดีในอนาคต และได้กำหนดมาตรการ โรงเรียนปลอดภัย (Safety School) เพื่อป้องกันและดูแลความปลอดภัยให้กับครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ในการสร้างข้อตกลง แนวทางปฏิบัติ ในการยอมรับฟังความคิดเห็นที่ แตกต่างจากการแสดงออก ด้านสิทธิและเสรีภาพของนักเรียน โดยการสร้างความเข้าใจในกลุ่มครู บุคลากร ทางการศึกษา ที่มีหน้าที่หลัก ในการจัดการเรียนการสอนควบคู่กับการป้องกันและส่งเสริมให้นักเรียนได้ แสดงออกอย่างเสรีอยู่บนพื้นฐาน ความเหมาะสมตามคุณลักษณะของนักเรียน โดยยึดถือความปลอดภัยของ นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีความคิดเห็นที่ขัดแย้ง และส่งผลสู่การจัดการเรียนการสอนได้อย่าง มีประสิทธิภาพสูงสุด

ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาคนในทุกมิติ และทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษามีแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่ดีสมวัยทุกด้านมีการปฏิรูปการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 ปรับบทบาทครูให้เป็นครูยุคใหม่ เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ และสร้างระบบการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 มีกรอบทิศทางการจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ที่มีเป้าหมายการพัฒนา โดยเฉพาะหมวดหมู่ที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต รวมทั้งนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่ได้กำหนดโดยสอดคล้องกับแผนระดับต่างๆ ของประเทศ ดังกล่าวข้างต้น

เหตุการณ์ความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนในโรงเรียนในช่วงที่ผ่านมา สะท้อนถึงการขาดการจัดระบบความปลอดภัยภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นเรื่องที่ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงสถานศึกษาควรให้ความสำคัญตระหนักและเข้มงวดจริงจังเพื่อไม่ให้เหตุการณ์เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่า โดยเฉพาะเหตุการณ์กราดยิงที่จังหวัดหนองบัวลำภู (ปีปีซีไทย, 2565) ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่สะเทือนใจของคนไทยทั้งประเทศและคนทั่วโลก ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถานศึกษาต้องร่วมกันมีมาตรการยกระดับรักษาความปลอดภัยบริเวณสถานศึกษาให้มีมาตรฐานที่ดียิ่งขึ้น

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมวด 7 มาตรา 63 ระบุว่า “โรงเรียนและสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนว ให้คำปรึกษา และฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคมและความปลอดภัยแก่นักเรียน นักศึกษา ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ได้กำหนดในกฎกระทรวง”โรงเรียนควรมีแนวทาง ระบบ และการดำเนินงานในโรงเรียนที่จะก่อให้เกิดความปลอดภัยสำหรับเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการจัดสภาพแวดล้อมทางอาคาร สถานที่ เครื่องใช้ เครื่องกีฬา วัตถุอันตราย การมีมาตรการรักษาความปลอดภัยไม่ให้บุคคลผู้ใดผู้หนึ่งก่ออันตรายให้แก่เด็ก มีระเบียบและกฎเกณฑ์ที่ทำให้เด็กปลอดภัย เช่น กำหนดพื้นที่ที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก แต่ละกลุ่มวัย การกำหนดให้มีผู้ใหญ่ตั้งแต่สองคนขึ้นไปคอยดูแลความปลอดภัยให้เด็กตั้งแต่อนุบาลจนกระทั่งถึงโรงเรียน จนกระทั่งเด็กคนสุดท้ายออกจากบริเวณโรงเรียน เป็นต้น นอกจากนั้นอาจจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยให้แก่เด็ก เช่น ฝึกเด็กให้รู้จักประเมินอันตราย รู้จักหลบหลีก รู้จักขอความช่วยเหลือเมื่อมีภัย จัดให้เด็กใช้ชีวิตร่วมกัน ดูแลให้ความเอื้ออาทรแก่กัน ด้วยการเข้าค่ายเดินป่า ค่ายลูกเสือ หรือเนตรนารี และค่ายบำเพ็ญประโยชน์ต่างๆ (มูลนิธิศูนย์พิทักษ์เด็ก, 2566)

ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งถือเป็นหน่วยงานหลักที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศ จึงมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2565 ได้กำหนดแนวทางการพัฒนา “การศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ” ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความปลอดภัย ด้านโอกาส ด้านคุณภาพ และด้านประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นการต่อยอดพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็น “วิถีอนาคต วิถีคุณภาพ” จึงกำหนดนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดย นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ด้านความปลอดภัย 1) พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยของผู้เรียนทุกคน พร้อมเสริมสร้างระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยอย่างเข้มข้น ให้กับผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา จากโรคภัยต่างๆ ภัยพิบัติ และภัยคุกคามทุกรูปแบบ 2) ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดีและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 3) สร้างภูมิคุ้มกัน การรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยี ในการดำเนินชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) และชีวิตวิถีปกติต่อไป (Next Normal) (พรณรงค์ ทรัพย์คง, 2566)

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการทำวิจัย เรื่อง ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาองค์ความรู้ห้องเรียนปลอดภัยสำหรับนักเรียน และนำหลักธรรมพระพุทธศาสนาบูรณาการในการสร้างพื้นที่ซึ่งเป็นห้องเรียนให้เป็นห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดความปลอดภัย เกิดความสุขเล็กๆ ทั้งทางกายและทางใจ อบอวนทุกครั้งที่มาสู่ห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานสร้างพื้นที่ปลอดภัยทางกายและทางใจให้แก่โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อพัฒนาห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อประเมินห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีโดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. ประชากรในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครู จำนวน 426 คน โดยผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเพื่อศึกษาห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ จำนวน 3 ด้าน โดยใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale (สุรชัย ศิริโกภาภิรมย์, 2546)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำข้อมูลแบบสอบถามด้วยสถิติการวิจัย คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 พัฒนาห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและผู้ทรงคุณวุฒิ 1) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้เชี่ยวชาญด้านห้องเรียนปลอดภัยและด้านหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนา จำนวน 15 คน 2) ผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม จำนวน 10 รูป/คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างมีประเด็นคำถามแบบปลายเปิด 3 ประเด็นจากการศึกษาพัฒนาห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความปลอดภัยทางร่างกาย 2) ด้านความปลอดภัยทางจิตใจและอารมณ์ 3) ด้านความปลอดภัยทางสังคม และการบูรณาการหลักสาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนาห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.2 คู่มือการสนทนากลุ่มเป็นการพัฒนาห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. การวิเคราะห์ข้อมูล 1) การสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปตามแบบสัมภาษณ์ 2) การสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปผลการสนทนากลุ่ม

ระยะที่ 3 ประเมินห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดงบัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้เข้าร่วมในการประเมินห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดงบัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purpose Sampling) จำนวน 25 รูป/คน

2. เครื่องมือการวิจัย เป็นแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดงบัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป และตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดงบัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดงบัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดงบัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

	ห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดงบัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1	ด้านความปลอดภัยทางร่างกาย	4.13	0.83	มาก	1
2	ด้านความปลอดภัยทางจิตใจและอารมณ์	4.06	0.81	มาก	2
3	ด้านความปลอดภัยทางสังคม	4.03	0.80	มาก	3
	รวม	4.07	0.81	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นต่อห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดงบัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับรายด้านจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความปลอดภัยทางร่างกาย ด้านความปลอดภัยทางจิตใจและอารมณ์ และด้านความปลอดภัยทางสังคม ตามลำดับ

2. การพัฒนาห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดงบัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

2.1 ด้านความปลอดภัยทางร่างกาย 1) เมตตากายกรรม ป้องกันการบาดเจ็บและการเปื้อนเปื้อน ครุเน้นย้ำเรื่อง อหิงสา เช่น ไม่ผลัก ไม่ตี ไม่หยอกล้อรุนแรง พร้อมสอนให้ช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเกิดอุบัติเหตุเล็กน้อย (การทำความดีทางกาย) 2) ศีลสามัญญตา กำหนดกฎระเบียบความปลอดภัยร่วมกัน สร้าง

ข้อตกลงง่าย ๆ เกี่ยวกับความปลอดภัยในห้องเรียน (เช่น ไม่วิ่ง เกือบของเข้าที่ ใช้กรรไกรอย่างระมัดระวัง) และฝึกให้นักเรียน ควบคุมตนเอง (สติ) ให้ปฏิบัติตามกฎ 3) สาธารณโภคี ดูแลรักษาสสิ่งของร่วมกัน สอนให้แบ่งปัน และดูแลรักษาทรัพย์สิน/อุปกรณ์ในห้องเรียน ไม่ใช่ของเล่นหรืออุปกรณ์ในลักษณะที่อาจทำให้เพื่อนบาดเจ็บ (เช่น การดึงแย่งของ หรือการใช้ผิดประเภท)

2.2 ด้านความปลอดภัยทางจิตใจและอารมณ์ 1) เมตตาจิตกรรม ลดการทำร้ายจิตใจด้วยคำพูด ฝึกให้นักเรียน พูดจาสุภาพ ไพเราะ ใช้คำพูดให้กำลังใจกัน และ ไม่ใช้คำหยาบ/ล้อเลียน หรือตำหนิเพื่อน โดยจัดกิจกรรม พูดดีมีเมตตา 2) เมตตาโมกกรรม ส่งเสริมการคิดดีและจัดการความริษยา สอนให้ คิดดีต่อกัน ไม่ตัดสินเพื่อนจากภายนอก จัดกิจกรรมส่งเสริมการ ขึ้นชมยินดี ในความสำเร็จของผู้อื่นเพื่อลดความขัดแย้งทางอารมณ์ 3) เมตตากายกรรม ใช้ภาษากายที่เป็นมิตร ฝึกให้แสดงท่าทางที่สุภาพ อ่อนโยน เช่น ยิ้มให้เพื่อน หรือการทปโหลให้กำลังใจ ไม่ใช่ส่ายตาหรือท่าทางที่คุกคาม หรือแสดงการรังเกียจต่อผู้อื่น

2.3 ด้านความปลอดภัยทางสังคม 1) ศีลสามัญญตา การเคารพสิทธิและการอยู่ร่วมกันสอนให้นักเรียน เคารพสิทธิของผู้อื่น (เช่น สิทธิในการแสดงความคิดเห็น ความเป็นส่วนตัว) และสร้างความเข้าใจว่าการมี ศีล (กฎ) เดียวกันทำให้สังคมห้องเรียนสงบและยุติธรรม 2) ทิฏฐิสามัญญตา กำหนดเป้าหมายและมุมมองร่วมกัน กำหนด ความเห็นที่ถูกต้องตรงกัน (ทิฏฐิ) ของห้องเรียน เช่น ทุกคนปลอดภัย และฝึกการสนทนาเพื่อหา ข้อสรุปที่ถูกต้องร่วมกัน อย่างมีเหตุผล ไม่เอาความเห็นส่วนตัวเป็นใหญ่ 3) สาธารณโภคี การแบ่งปันและความสามัคคีในการทำงาน ฝึกการ แบ่งปันทรัพยากรและพื้นที่ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและความเท่าเทียมกันในกลุ่ม และส่งเสริมการทำงานเป็นทีมที่เน้น ความร่วมมือ และไม่ทอดทิ้งเพื่อน

3. การประเมินห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีผลการประเมินดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการประเมินห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

	คำถาม	μ	σ	แปลผล	ลำดับ
1	ห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐาน มีความเหมาะสมกับการนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้จริง	4.32	0.63	มาก	2
2	หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเทคนิคต่างๆ ที่นำมาใช้ พัฒนาห้องเรียน มีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน	4.43	0.19	มาก	1
3	จุดมุ่งหมายของห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานสอดคล้องกับขั้นตอนการ จัดการเรียนรูู้	4.01	0.88	มาก	7
4	เนื้อหาของการจัดห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานมีความ เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.22	0.42	มาก	4
5	ขั้นตอนการจัดห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานมีความเหมาะสม	4.07	0.70	มาก	6
6	การวัดและประเมินผลห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานมีความเหมาะสม	3.96	0.76	มาก	8
7	ห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานมีส่วนช่วย ให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ได้	4.09	0.74	มาก	5

	คำถาม	μ	σ	แปลผล	ลำดับ
8	ท่านพึงพอใจภาพรวมของการพัฒนาห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานในครั้งนี้	4.23	0.47	มาก	3
	ภาพรวม	4.17	0.60	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ความคิดเห็นต่อห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับรายด้านจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความปลอดภัยทางร่างกาย ด้านความปลอดภัยทางจิตใจและอารมณ์ และด้านความปลอดภัยทางสังคม ตามลำดับ จากผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีห้องเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดี มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทั้งนักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับครู มีการวางแผนกิจกรรม และการแก้ปัญหาต่างๆ สร้างความยุติธรรม มีบรรยากาศที่เป็นมิตร นักเรียนรู้สึกผ่อนคลาย เป็นกันเอง กล้าแสดงออก กล้าพูดคุยน มีการดูแลเอาใจใส่ ครูมีความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจนักเรียนรับฟังปัญหา และคอยให้คำปรึกษามีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้มาตรฐาน ปลอดภัย ไม่มีสิ่งกีดขวาง และ ห้องเรียนต้องสะอาด โปร่ง สว่าง อากาศถ่ายเทได้สะดวก สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ที่ได้กำหนดนโยบายด้านความปลอดภัย เพื่อสร้างระบบป้องกันอุบัติเหตุและเสริมสร้างความปลอดภัยให้แก่เด็กและเยาวชนโดยกำหนดมาตรการให้สถานศึกษาดำเนินการและเข้มงวดเรื่องความปลอดภัยให้แก่แก่นักเรียนนักศึกษา ดังนี้ 1) ขอความร่วมมือผู้บริหารสถานศึกษาเร่งจัดทำแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการสนับสนุนกิจกรรมที่เกิดความปลอดภัยกับเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาในทุกๆ ด้าน 2) ขอความร่วมมือผู้บริหารสถานศึกษาได้เข้มงวด กำกับ ดูแล และสนับสนุนให้ครู อาจารย์และบุคลากรในสถานศึกษาจัดกิจกรรมให้ความรู้ สร้างจิตสำนึก และพฤติกรรมเกี่ยวกับความปลอดภัยแก่นักเรียนนักศึกษาในเรื่องต่อไปนี้ อย่างสม่ำเสมอ 3) ขอความร่วมมือผู้บริหารสถานศึกษา เร่งขยายผลการนำคู่มือการเรียนการสอนการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้อง ปลอดภัยของกระทรวงศึกษาธิการไปใช้บูรณาการในการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อให้เด็กมีความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการจราจรเพื่อป้องกันตนเองจากอุบัติเหตุทางถนน 4) ขอความร่วมมือผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับโรงเรียนสร้างเสริมความปลอดภัย โดยเน้นให้เกิดกิจกรรมสร้างความรู้จิตสำนึก และพฤติกรรมความปลอดภัยเป็นการป้องกันอุบัติเหตุทุกประเภท ควรร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ และชุมชน 5) ขอความร่วมมือผู้บริหารสถานศึกษารายงานสถานการณ์ และสถิติเกี่ยวกับอุบัติเหตุด้านต่างๆ ที่เกิดกับนักเรียนนักศึกษาทุกครั้งที่มียุบัติเหตุร้ายแรง หรือเป็นประจำทุกภาคการศึกษาเพื่อรวบรวมข้อมูล และหาแนวทางสนับสนุนการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยให้เกิดประสิทธิผลเป็นรูปธรรมมากขึ้น และผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของกัมปนาท นาคบัว (2565) ที่พบว่า แนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญตระหนักของความปลอดภัย

มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ โดยการมีการประชุมวางแผนแนวทางป้องกัน แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง และสำรวจสภาพอาคารสถานที่ให้มีความพร้อมในใช้งาน จัดทำคู่มือการใช้งาน บำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ และประสานความร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในอุบัติเหตุและอุบัติเหตุที่จะเกิดในระบบเครือข่าย และครูผู้รับผิดชอบงานควรจัดการเรียน การสอนแบบบูรณาการสร้างความรู้ความ ปลอดภัย และจัดกิจกรรมโครงการเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและอุบัติเหตุ

2. ผลการพัฒนาห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นนวัตกรรมการพัฒนาห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนา เป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 3 มิติหลัก ได้แก่ 1) ด้านความปลอดภัยทางร่างกาย บูรณาการหลักเมตตาภาวกรรมเพื่อป้องกันการบาดเจ็บและการบาดเจ็บ โดยมุ่งเน้นหลักอหิงสาและการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ควบคู่กับการประยุกต์ใช้หลักศีลสามัญญตาในการกำหนด กติกาความปลอดภัยร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสติและสามารถควบคุมตนเองได้ตามบริบทของห้องเรียน นอกจากนี้ยังใช้หลักสาธารณโภคีเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกรับผิดชอบในการดูแลรักษาและใช้ทรัพยากรส่วนรวม อย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์ 2) ด้านความปลอดภัยทางจิตใจและอารมณ์ ประยุกต์ใช้หลักเมตตาจริกรรมเพื่อ ส่งเสริมการสื่อสารเชิงบวก การใช้วาจาสุภาพ และลดพฤติกรรมการประทุษร้ายทางคำพูด ผสานกับหลัก เมตตาในกรรมที่มุ่งเน้นการคิดเชิงบวก การบริหารจัดการอารมณ์ และการแสดงมุทิตาจิตเพื่อลดความขัดแย้ง ตลอดจนการแสดงออกทางกายภาพ (เมตตาภาวกรรม) ที่เป็นมิตร ปราศจากพฤติกรรมคุกคามหรือการ แสดงออกที่ส่งผลกระทบเชิงลบต่อสภาพจิตใจของผู้อื่น 3) ด้านความปลอดภัยทางสังคม อาศัยหลัก ศีลสามัญญตาเพื่อสร้างพื้นฐานความเคารพในสิทธิส่วนบุคคลและการอยู่ร่วมกันภายใต้กฎระเบียบที่เสมอภาค การใช้หลักทวิญญูสามัญญตาในการสร้างทัศนคติและเป้าหมายร่วมกันผ่านกระบวนการสนทนาอย่างมีเหตุผล ปราศจากอคติส่วนตน รวมถึงการใช้หลักสาธารณโภคีเพื่อส่งเสริมความสามัคคี การแบ่งปันพื้นที่และ ทรัพยากรอย่างเป็นธรรม และสนับสนุนกระบวนการทำงานเป็นทีมอย่างมีส่วนร่วมและเท่าเทียม จากผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า หลักสารณียธรรมเป็นหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงสอนเพื่อให้คนใน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งหลักธรรมนี้สามารถประยุกต์ใช้กับการสร้างห้องเรียนปลอดภัยได้อย่างมี ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการวิจัยของกนกอร อุ่นสถานนท์ (2566) ที่พบว่า แนวทางการบริหารด้านความ ปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร คือ ควรมี การตรวจสอบสภาพอาคารให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ ควรจัดให้มีป้ายหรือสัญลักษณ์เตือนในบริเวณที่จะเป็น อันตราย ควรจัดทำคู่มือ การบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์ต่างๆ ควรสำรวจและจัดทำข้อมูลแหล่งมั่ว สุมและแหล่งอบายมุขรอบๆ สถานศึกษา และควรจัดประชุมวางแผนการดำเนินการด้านสุขภาพอนามัยของ บุคลากรและผู้เรียนและสอดคล้องกับการวิจัยของศิริพร อนุสสา (2556) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการ ความปลอดภัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในครอบครัวชาวเลเซียน มีการจัดการความ ปลอดภัยของนักเรียน ประกอบด้วยด้านการจัดสิ่งแวดล้อม ด้านร่างกายและจิตใจ ด้านการจัดบริการความ ปลอดภัยในโรงเรียน และด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

3. ผลการประเมินห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ผลการประเมินห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็น ฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่า ห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาสามารถนำไปใช้ได้จริงโดยมีความเหมาะสมในด้านของ

หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเทคนิคต่างๆ ที่นำมาใช้ พัฒนาห้องเรียน ห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐาน มีความเหมาะสมกับการนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของศรีธัญญา บุญประกอบ (2559) ที่พบว่า การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยด้านสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ด้านบริการความปลอดภัย และด้านสวัสดิศึกษา และสอดคล้องกับการวิจัยของสุวณีย์ ศรีวรมย์ และคณะ (2555) ที่พบว่า แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบริเวณโรงเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ต่างๆ ด้านการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่และด้านการร่วมกิจกรรมสำคัญ

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ การพัฒนาห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งผู้วิจัยได้องค์ความรู้ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 การพัฒนาห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการนำหลักสาราณียธรรมเป็นหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงสอนเพื่อให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งหลักธรรมนี้สามารถประยุกต์ใช้กับการสร้างห้องเรียนปลอดภัยบูรณาการกับการพัฒนาห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐาน 3 ด้าน คือ ด้านความปลอดภัยทางร่างกาย ด้านความปลอดภัยทางจิตใจและอารมณ์ และด้านความปลอดภัยทางสังคม

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยชี้ชัดว่า การศึกษาห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านความปลอดภัยทางสังคมทุกคนต้องกฎระเบียบที่เป็นธรรม มีกฎระเบียบที่ชัดเจน เป็นธรรม และทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดทุกคนจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม ไม่มีการเลือกปฏิบัติ ด้านความปลอดภัยทางจิตใจและอารมณ์ส่งเสริมการให้เกียรติซึ่งกันและกัน ไม่มีการดูถูกเหยียดหยาม ตัดสิน หรือใช้คำพูดที่ทำร้ายจิตใจผู้อื่น ด้านความปลอดภัยทางร่างกายห้องเรียนปราศจากการลงโทษที่รุนแรงเกินกว่าเหตุห้องเรียนต้องมีสุขอนามัย มีการดูแลเรื่องความสะอาด เช่น มีน้ำดื่มสะอาด ห้องน้ำถูกสุขลักษณะ มีสบู่ล้างมือ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค

1.2 จากผลการวิจัยการพัฒนาห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรได้รับการบูรณาการหลักสูตรโดย เมตตากายกรรม ป้องกันการบาดเจ็บและการบาดเจ็บ ครูเน้นย้ำเรื่อง อหิงสา เช่น ไม่ผลัก ไม่ตี ไม่หยอกล้อรุนแรง พร้อมสอนให้ช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเกิดอุบัติเหตุเล็กน้อย (การทำความดีทางกาย) ศีลสามัญญตา กำหนดกฎระเบียบความปลอดภัยร่วมกัน สร้างข้อตกลงง่ายๆ เกี่ยวกับความปลอดภัยในห้องเรียน และฝึกให้นักเรียน ควบคุมตนเอง (สติ) ให้ปฏิบัติตามกฎสาธารณโกศิ ดูแลรักษาสสิ่งของร่วมกัน สอนให้แบ่งปันและดูแลรักษาทรัพย์สิน/อุปกรณ์ในห้องเรียน ไม่ใช่ของเล่นหรืออุปกรณ์ในลักษณะที่อาจทำให้เพื่อนบาดเจ็บ

1.3 จากผลการวิจัยการประเมินห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาสะท้อนให้เห็นถึงการวัดและประเมินผลห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานมีความเหมาะสมและเน้นจุดมุ่งหมายของห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานสอดคล้องกับขั้นตอนการ จัดการเรียนรู้ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานโดยบูรณาการร่วมกับหลักพุทธธรรมด้านอื่นๆ และขยายไปยังโรงเรียนในอำเภออื่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.2 ควรทำการศึกษาวิจัยและพัฒนาห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านอื่นๆ เข้ามาช่วยพัฒนาให้ห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานมีประสิทธิภาพ

2.3 ควรทำการศึกษาวิจัยติดตามผลการวัดและประเมินผลห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐานอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมเพื่อเห็นถึงเปลี่ยนแปลงและผลการใช้ห้องเรียนปลอดภัยโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร อุ่นสถานนท์. (2566). การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร. *Valaya Alongkorn Review Journal*, 10(2), 1–14.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กัมปนาท นาคบัว. (2565). การศึกษาแนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บีบีซีไทย. (2565). กราดยิงหนองบัวลำภู : อดีตตำรวจกราดยิงศูนย์เด็กเล็ก สังหาร 36 ชีวิต ตำรวจชี้ แรงจูงใจมาจากเครียดสะสมและทะเลาะภรรยา. แหล่งที่มา <https://www.bbc.com/thai/thailand-63155949> สืบค้นเมื่อ 30 มีนาคม 2567.
- พรณรงค์ ทรัพย์คง. (2566). นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. แหล่งที่มา <https://www.chan1.net/story/1270> สืบค้นเมื่อ 19 กันยายน 2567.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต). (2563). พุทธธรรม. กรุงเทพมหานคร: พลิขัณม์.
- มูลนิธิศูนย์พิทักษ์เด็ก. (2566). กฎหมายเกี่ยวกับเด็ก ครอบครัว. แหล่งที่มา <https://www.thaichildrights.org>. สืบค้นเมื่อ 30 มีนาคม 2567.
- ศรัณยา บุญประกอบ. (2559). การศึกษาการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริพร อนุสถา. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการความปลอดภัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในครอบครัวชาวเลเซียน. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). คู่มือดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุวณีย์ ศรีวรมย์ และคณะ. (2555). สภาพและปัญหาการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดนครพนม. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 2(2), 68-75.
- สุวรีย์ ศิริโกศาภิรมย์. (2546). การวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี.